

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність - 073 «Менеджмент»

Освітня програма - «Менеджмент»

Кількість кредитів – 3 – 90 год., із них: аудиторних – 30 год.; самостійної роботи студента – 60 год.

Форма навчання – денна

Рік підготовки – 4, семестр – 7

Компонент освітньої програми – обов'язкова

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіку навчального процесу.

Мова викладання – українська.

Керівник курсу:

Коркуна Іван Іванович – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту, заслужений економіст України, академік ТАУ.

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, м. Львів. ауд. 213., тел. (032) 255-41-32

e-mail: ivanivankorkuna@gmail.com

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Планування та контроль на підприємстві» є обов'язковою для підготовки бакалаврів факультету Туризму за спеціальністю «Менеджмент» та складена на основі освітньої програми.

Дисципліна дає фундаментальні знання, які особливі для вивчення економічної та фінансової науки.

Дисципліна «Планування та контроль на підприємстві» тісно пов'язана є логічним продовженням таких загальнотеоретичних економічних дисциплін: «Основи економічної теорії», «Основи підприємницької діяльності», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінанси», «Фінанси підприємств» та інші.

Дисципліна «Планування та контроль на підприємстві» належить до професійно-орієнтованого циклу дисциплін і розкриває питання економіки і керування підприємствами, кваліфікаційного підходу до рішення задач діагностики існуючого стану організації виробництва в об'єднаннях і організаціях промисловості, шляхи її

удосконалювання в конкретних виробничо-технічних умовах, дає критерії економічної оцінки значення організаційних удосконалень.

Мета викладання дисципліни «Планування та контроль на підприємстві»: є формування системи знань з методології розробки перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання. Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами питань планування і контролю на підприємстві, обґрунтування таких функцій управління як планування, аналіз, облік, контроль.

Ця дисципліна відноситься до спеціальних дисциплін підготовки бакалаврів спеціальності «Менеджмент», що формує фаховий світогляд майбутніх економістів. Курс «Планування та контроль на підприємстві» охоплює методологічні основи суті планування, бізнес-планування в сучасних умовах, принципи планування, планування виробництва, збуту, кадрів і зарплати, собівартості, фінансових ресурсів. Названий курс повинен сприяти формуванню висококваліфікованих фахівців у галузі економіки.

Оволодіння цим курсом повинно виробити в бакалаврів навички практичного використання напрямків планування і контролю на підприємстві загалом так і його підрозділів.

Завдання: опанування форм, методів і процесу планування та контролю; вивчення структури і технології розробки типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми; вивчення теоретичних засад із розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання; набуття практичних навичок із розроблення перспективних, поточних та оперативних планів діяльності підприємства, обґрунтування оптимальних варіантів розвитку підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: форми, методи та процеси планування і контролю на підприємстві; систему планів підприємства; склад показників планування і контролю та методику їх розрахунку; структуру та технології розроблення перспективних, річних та оперативних планів підприємств; методику оптимізації виробничої програми підприємства та контролю за її виконанням; методику планування ефективного використання виробничого потенціалу підприємств.

Вміти: проводити окремі техніко-економічні розрахунки щодо ефективного використання ресурсів та виробництва продукції на підприємстві; розробляти перспективні, поточні та оперативні плани діяльності підприємства; обґрунтовувати оптимальні варіанти розвитку підприємства; використовувати сучасний інструментарій з планування діяльності підприємства; розробляти заходи удосконалення планування і контролю на підприємстві з метою прийняття більш обґрунтованих рішень для досягнення високої прибутковості виробництва в умовах ринкових відносин.

Предмет дисципліни: вивчення відносин організації виробництва в сфері виробництва матеріальних благ.

Зміст дисципліни: «Планування та контроль на підприємстві» охоплює значний комплекс задач організаційного, технічного й економічного характеру:

забезпечує розкриття методології розроблення перспективних та бізнес-планів діяльності підприємства, які всебічно обґрунтовують процес реалізації стратегічних

змін, включаючи контроль виконання планів та їх коригування, а також з деталізації їх у поточних і оперативних планах, що визначають повсякденну діяльність підприємства;

здатність організувати планово-економічну діяльність на підприємстві, складати перспективні та поточні плани діяльності підприємства і його структурних підрозділів;

здатність застосовувати принципи менеджменту та маркетингу у предметній сфері діяльності, інтегрувати маркетингову інформацію з фінансовою та інформацією про операційну діяльність підприємства в процесі бізнес-планування;

можливість вирішення управлінських, організаційних, інформаційно-аналітичних, кадрових та інших завдань в рамках професійного забезпечення діяльності підприємства.

Результати навчання:

-узгоджувати результати діяльності підприємства із плановими цілями і завданнями, приймати оптимальні рішення;

-застосовувати принципи менеджменту в практичній діяльності та використовувати маркетингову інформацію з функціональною метою;

-використовувати набуті соціально-економічні знання в організації діяльності та взаємодії структурних елементів підприємства.

Постреквізити:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

фахові компетентності:

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

Програмні результати навчання:

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Сутність планування і контролю та особливості їх здійснення на підприємстві	1
2.	Система планування і контролю підприємства	1
3.	Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції	1
4.	Планування і контроль виробництва продукції	1
5.	Оперативно-календарне планування і контроль	1
6.	Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва	1
7.	Планування потужності підприємства	1
8.	Планування персоналу і оплати праці	1
9.	Особливості планування виробничої інфраструктури	1
10.	Планування і контроль витрат на підприємстві	1
11.	Фінансове планування і контроль на підприємстві	1
12.	Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві	1
13.	Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві	1
14.	Бізнес-планування розвитку підприємства	1
<i>Разом</i>		14

Навчальний контент

Назви тем	Кількість годин денна форми навчання			Результати навчання. Знати:	
	Всього	У тому числі			
		Л.	С.		Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Основні вимоги до планів підприємства. Типова структура плану. Місце контролю в системі управління підприємством.					
Тема 1. Сутність планування і контролю та особливості їх здійснення на підприємстві	8	1	1	6	<ul style="list-style-type: none"> Сутність планування як сфери людської діяльності. Планологія. Альтернативний вибір у плануванні. Планування як функція управління підприємством. Методи та інструменти планових розрахунків.
Тема 2. Система планування і контролю підприємства	6	1	1	4	<ul style="list-style-type: none"> Реінжиніринг бізнес-процесів і система планування на підприємстві. Здатність до творчості як характеристика сучасного плановика. Невизначеність завдань плановика на підприємстві: причини виникнення і шляхи зменшення. Взаємозалежність культури ведення бізнесу і культури планової роботи.
Тема 3. Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції	5	1	1	3	<ul style="list-style-type: none"> Формування плану збуту продукції з урахуванням маркетингових досліджень. Життєвий цикл виробів і детермінанти попиту, що впливають на обсяг збуту продукції. Планування реклами, обґрунтування вибору рекламних засобів, ефективність реклами. Планування збуту продукції, основні показники плану та їхній розрахунок
Тема 4. Планування і контроль виробництва продукції	9	1	1	7	<ul style="list-style-type: none"> Виробнича програма підприємства, її зміст і структура. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні. Товарна продукція, характеристика, склад, розрахунки. Валова продукція, характеристика, планування залишків незавершеного виробництва. Реалізована і чиста продукція, характеристика і визначення в процесі планування. Оптимізація виробничої програми підприємства.
Тема 5. Оперативно-календарне планування і контроль	11	1	1	9	<ul style="list-style-type: none"> Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Ритмічність виробництва. Методи оцінки рівня ритмічності виробництва на підприємстві. Особливості оперативно-календарного планування в одиничному виробництві. Оперативно-календарне планування у серійному виробництві: системи, календарно-планові нормативи, випередження, заділи. Оперативно-календарне планування у масовому виробництві: системи, календарно-планові нормативи, планування роботи потокових ліній.

Тема 6. Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва	1 3	2	1	10	<ul style="list-style-type: none"> Завдання, зміст та порядок розробки плану з МТЗ. Методи розрахунку потреби в матеріальних ресурсах. Класифікація запасів матеріальних ресурсів. Регулювання рівня запасів МТР. Розрахунок потреби матеріалів для цехів.
Тема 7. Планування потужності підприємства	7	1	1	5	<ul style="list-style-type: none"> Поняття, види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність розрахунків. Фонди часу, що використовуються при розрахунках потужності, їхнє визначення і галузі, в яких вони застосовуються. Методика розрахунку потужності в різних типах виробництва і складальних підрозділах. Обґрунтування виробничої програми потужністю підприємства. Показники використання виробничої потужності і шляхи їхнього поліпшення.
Тема 8. Планування персоналу і оплати праці	9	1	1	7	<ul style="list-style-type: none"> Методика розрахунків персоналу за різними категоріями. Методика розрахунків плану підвищення продуктивності праці під дією основних техніко-економічних чинників. Методика розрахунку планового фонду заробітної плати за елементами
Тема 9. Особливості планування виробничої інфраструктури	7	1	1	5	<ul style="list-style-type: none"> Планування потреби в інструментах універсального та спеціального призначення. Планування ремонту устаткування. Визначення трудомісткості середньорічних обсягів ремонтних робіт. Визначення потреби в робітниках та обладнанні для ремонту технологічного устаткування. Визначення потреби основного та допоміжного виробництва в енергії та паливі. Розрахунок вантажообороту та вантажопотоків.
Змістовий модуль 2. Фінансові результати та інвестування					
Тема 10. Планування і контроль витрат на підприємстві	7	1	1	5	<ul style="list-style-type: none"> Зміст, призначення, послідовність розробки плану собівартості продукції та його зв'язок із іншими планами в системі внутрішньофірмового планування. Планування витрат за техніко-економічними факторами. Планування собівартості реалізованої продукції. Зміст і розрахунок калькуляційних статей витрат. Показники планування зниження собівартості продукції.
Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві	1 2	2	1	9	<ul style="list-style-type: none"> Зміст і завдання фінансового плану. Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування прибутковості підприємства, визначення валового і чистого прибутку як основи прибутковості підприємства та методи планування прибутку від операційної діяльності. Аналіз «витрати - обсяг - прибуток» у процесі фінансового планування. Показники прибутковості підприємства. Баланс та оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві	6	1	1	4	<ul style="list-style-type: none"> • Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання. • Оптимізаційні планові розрахунки оновлення продукції. • Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції. • Об'ємно-календарне планування підготовки виробництва нової продукції. • Сітьові методи планування підготовки та освоєння виробництва нових виробів.
Тема 13. Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві	9	1	1	7	<ul style="list-style-type: none"> • Техніко-економічний рівень виробництва, його основні елементи та структура. • Основні фактори технічного та організаційного рівня розвитку підприємства. • Процедура складання планів технічного та організаційного розвитку підприємства, їхні основні складові. • Методика оцінки ефективності організаційно-технічних заходів на підприємстві.
Тема 14. Бізнес-планування розвитку підприємства	11	1	1	9	<ul style="list-style-type: none"> • Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану. • Склад бізнес-плану і технологія його розробки.

Формування програмних компетентностей

Виявляти навички збирання та аналізу інформації, вміти будувати модель поведінки, яка дозволяє людині успішно втілювати власні задуми в життя, планувати свою діяльність, застосовувати творчі та інноваційні підходи до роботи, а в разі потреби – ризикувати.

Складові компетентності:

- Наявні знання про економіку та підприємницьку діяльність.
- Ставлення особи до таких підприємницьких чеснот як свобода вибору, чесність, розсудливість у фінансових справах.
- Психологічні якості: витримка під час роботи в ситуаціях, пов'язаних із ризиком, ініціативність, цілеспрямованість, емоційна рівноваженість.
- Уміння організувати, планувати, презентувати, обирати, керувати та обговорювати.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студенто-центрованого підходу.

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

Положення ЛДУФК <http://repository.ldufk.edu.ua>

Робочої програми <http://repository.ldufk.edu.ua>

Порядку оцінювання <http://repository.ldufk.edu.ua>

Основна література:

1. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник / С. Ф. Голов. – К. : Лібра, 2003. – 704 с.
2. Ковтун С. Бюджетування на сучасному підприємстві, або як ефективно управляти фінансами / С. Ковтун. – Х. : Фактор, 2005. – 336 с.
3. Кузьмін О. Є. Бюджетування в системі управління організацією: теоретичні та прикладні засади [Текст] : монографія / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К. : Кондор, 2007. – 234 с.
4. Кузьмін О. Є. Бюджетування на підприємстві: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – К. : Кондор, 2008. – 312 с
5. Панков В. А. Контролінг і бюджетування фінансово-господарської діяльності підприємства : навч. посіб. / В. А. Панков, С. Я. Слецький, Е. М. Михайличенко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2007. – 112 с.
6. Пушкар М. С. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту : монографія / М. С. Пушкар, Р. М. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2004. – 370 с.
7. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі : монографія / О. В. Раєвнева. – Х. : ВД «ІНЖЕК». – 2006. – 496 с
8. 8. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / Г.М. Тарасюк. – Київ.: 2005. – 312 с.
9. Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства : монографія / О. М. Тридід. – Харків : Вид. ХДНУ, 2002. – 364 с.
10. Цопа Н. В. Управление развитием промышленных предприятий: методология, модели, методы : монография / Н. В. Цопа. – Донецк-Симферополь : ИТ «АРИАЛ», 2010. – 320с.

Додаткова література:

1. Букреева Д. С. Трансформація процесу бюджетування, як інструменту підвищення ефективності контролінгу на промисловому підприємстві, з використанням оптимізаційних блоків / Д. С. Букреева // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – №23. – С. 59-63.
2. Букреева Д. С. Фактори прямого впливу на показники бюджету підприємства, як основного інструментарію механізму контролінгу / Д. С. Букреева // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – №12. – С. 127-132.
3. Вініченко М. М. Технологія бюджетування як засіб управління матеріальними та фінансовими ресурсами підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01 / М. М. Вініченко. – Дніпропетровськ, 2005. – 21 с.
4. Гришанов Д. Г. Методологический подход к формированию согласованных механизмов бюджета продаж / Д. Г. Гришанов, К. В. Наумов, Д. А. Щелоков // Экономические науки. – 2010. – №5. – С. 224-228

Ресурси мережі Інтернет

www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.

www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України

www.dtkk.com.ua – Сайт «Дебет-Кредит» від ГК.

<http://www.cfo.ua/> – Фінансовий аналітиксервіс. Обмін унікальними знаннями та побудова ефективних комунікацій.

www.usfa.kiev.ua – Фінансові новини України.

www.gifa.ru – Гільдія фінансових аналітиків і ризик-менеджерів.